

OSMANLI GUNLUKLERI

6

Son Sultanlar

"Cevizin kabuğunu kırıp özüne inmeyen,
cevizin hepsini kabuk zanneder."

II. Abdülhamid

SON SULTANLAR

Yayın Yönetmeni Savaş Özdemir
Editör Şebnem Kanoğlu
Resimleyen Fatih Okta
Kapak Tasarım M. Aslihan Özçelik
İç Mizanpaj Nur Kayaalp

2. Baskı Nisan 2016
Uluslararası Seri No ISBN 978-605-08-0835-3

TİMAŞ YAYINLARI

Adres Cağaloğlu, Alemdar Mah. Alay Köşkü Cad. No:5
Fatih/İstanbul
Telefon (0212) 511 24 24
Posta P.K. 50 Sirkeci/İstanbul
E-posta bilgi@genctimas.com

Baskı ve Cilt Çınar Matbaacılık
Sertifika No 12683
Adres Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. No:34 Bağcılar-İstanbul
Tel (0212) 628 96 00

TİMAŞ YAYINLARI / 3047

OSMANLI GÜNLÜKLERİ / 6

KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCILIK SERTİFİKA NO: 12364

© 2007 Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

SULTAN ABDÜLMECİD HAN.....	7
SULTAN ABDÜLAZİZ.....	31
SULTAN V. MURAD.....	53
II. ABDÜLHAMİD HAN.....	65
SULTAN V. MEHMED REŞAD.....	111
SULTAN VAHDEDDİN.....	131

Ön söz

600 yıllık hükümlanlığıyla üç kıtaya yayılan Osmanlı İmparatorluğu, tam otuz altı padişahın hükümdarlığına sahne oldu. Biz de “Osmanlı Günlükleri” adlı dizimizde, bu hükümdarları sizlere sunuyoruz.

Elinizdeki bu diziyle, bir rüyayla başlayan Osmanlı sevinçlerini, sultanların kendi dilinden dinleyecek; onların sevinçlerine, hüznlerine şahit olacak ve onlarla birlikte imparatorluğun en uç sınırlarında gezineceksiniz.

Uzun süren araştırmalar sonucunda hazırlanan bu altı kitaplık dizi, Osmanlı tarihini başından sonuna kadar anlatmayı amaçlıyor.

Beylikten sultanlığa uzanan bir kuruluş hikâyesiyle başlayan dizimiz, imparatorluk yolunda yaşanan sevinç ve hayal kırıklıkları, Osmanlılar üç kıtaya yayılırken sultanların kimseye söyleyemedikleri heyecan ve korkularıyla devam ediyor. Duraklamaya gelindiğinde ise kafesten hükümdarlığa geçen sultanlar, korku dolu bir ömrü feda edip imparatorluğu ayakta tutmaya çalışıyorlar. Ve son olarak kendisinden uzaklaşan bir devletin hüznü dolu veda hikâyesi...

Sevgili gençler! “Tarih geleceğin aynasıdır.” derler. Eğer bu sözde bir parça gerçeklik payı varsa, ondan öğrenebileceğimiz çok şey var demektir. Şimdi geleceğin aynasında geçmişini görmek ve onunla geleceğinizi çizmek istiyorsanız, Osmanlı Sultanlarına hiç bu kadar yakın olmamıştınız.

SULTAN
ABDÜLMECİD HAN

Babası: Sultan II. Mahmud
Annesi: Bezm-i Âlem Valide Sultan
Doğumu: 25 Nisan 1823
Tahta Çıkışı: 1 Temmuz 1839
Vefatı: 25 Haziran 1861

I. Bölüm

Sultan Abdülmecid Han

Ben, Sultan I. Abdülhamid'in torunu ve Sultan II. Mahmud'un oğlu Sultan Abdülmecid Han'ım. Babamın vefatından sonra tahta geçtiğim zaman on altı yaşlarındaydım. Çok değerli hocalardan dersler almış, iyi bir eğitim görmüştüm.

Yabancı dil konusunda da başarılıydım. Daha çok küçükken, iyi derecede Fransızca öğrendim. Bu arada Avrupa'daki değişiklikleri dikkatle takip ediyor, ülkem için yeni şeyler yapmayı tasarlıyordum.

Atalarımдан, III. Selim Han ve babam Sultan Mahmud da benim gibi düşünüyor, Osmanlı Devleti'nde bir yeniliğin şart olduğunu söylüyorlarmış. Sultan Selim Han'ın bu yüzden öldürüldüğünü lalamdan duymuştum.

Ben tahta çıktığım zaman, Hariciye Nazırı Mustafa Reşit Paşa, Londra'da bulunuyordu. İngilizlerle

dost olmuş, Fransızlarla yakınlık kurmuştu. Fransa Kralı Louis Philippe'nin oğullarından biri onun en yakın arkadaşıydı.

Reşit Paşa, Londra'dan döndükten sonra ben-den onu huzura kabul etmemi istedi. Onunla uzun uzun konuştuk. Onlar gibi olursak, Avrupalı bize gereken yardımı yapar, diyerek beni yenilikler yapmaya ikna etti. Devletimizin hızla kalkınacağına ve pek çok dertten kurtulacağımıza inanmıştım. Günlerce bu konu üzerinde konuştuk Yanlışlarla, doğrular bir bir ele alındı. Toplantılarda bu fikre karşı olanlar da vardı olmayanlar da... Reşit Paşa gibi düşünenlerin çoğunlukta olduğunu görünce yenilikler yapmaya karar verdik.

Belki bu sayede Osmanlı Devleti yeniden güçlenir diye umut etmiştim. Ama aldığımız bu karar maalesef Osmanlı Devleti'nin çöküşünü hızlandıracaktı.

II. Bölüm

Gülhane Hatt-ı Hümayunu

Yapılacak yenilikler belirlenmişti. Şimdi sıra bunları halka anlatmaya gelmişti. Tellallar, İstanbul sokaklarında günlerce dolaşıp bağırdılar.

“Ey Ahali! 3 Kasım Pazar günü, Gülhane bahçesinde olun. Orada, Padişah Efendimizin önemli bir hatt-ı şerifi okunacaktır.”

Ve o gün, esnaflar, hocalar, tüccarlar, memurlar, yabancı devlet temsilcileri, yani bütün İstanbul halkı orada toplandı. Hatta Fransa Kralı'nın oğlu da Gülhane'ye gelmişti.

Reşit Paşa, yüksek bir yere çıktı ve hazırlanan Gülhane Hatt-ı Hümayunu'nu İstanbul halkına okudu. Böylece Tanzimat devri başlamış oldu.

Ferman okununca İstanbul halkının bir kısmı sevinmiş, bir kısmı ise üzülüp gözyaşı dökmüşler. Sevinip kutlama yapanlar, Osmanlı topraklarında

yaşayan Yahudiler, Rumlar ve Ermenilerdi. Çünkü bu fermanla Türklerden daha çok haklara sahip olacaklardı. Ayrıca Hristiyan ve Musevî halka ticarete çok imkânlar verilmişti. Papaz okulları ve benzeri yerlerin açılmasına izin veriyorduk.

Herkes şaşkınlık içerisindeydi. Halkımın ikinci planda kalması beni üzüyordu ama “Bunlara şimdilik katlanmak zorundayız.” diye düşünüyordum.

Kısa sürede birçok konuda değişiklik yaptık. Avrupa devletlerinin kanunları tercüme edildi. Bunları hemen yürürlüğe koyduk. Mahkemeler kurulmuştu. İnsanlar artık buralarda yargılanacaklardı.

Tanzimat hareketinin başladığı sırada Koca Hüseyin Mehmed Ali Paşa, sadrazamdı; o da yeniliklere karşı çıkanlardan biriydi. Onun bu düşüncesinden rahatsız olan Hariciye Nazırı

Mustafa Reşit Paşa, sadrazamın değiştirilmesi gerektiğini düşünüyordu. Verdiğimiz karar doğrultusunda devam edebilmemiz için sadrazamı görevinden azlettim ve yerine Mehmed Emin Rauf Paşa'yı göreve getirdim.

Fakat bir süre sonra Reşit Paşa ondan da şikâyet etmeye başladı. Yeni sadrazam, karar vermeden önce uzun süre düşünüyor, bunun için de işler aksıyormuş. Reşit Paşa'nın sözlerine inanıyordum. 4 Aralık 1841 tarihinde, Mehmed Emin Rauf Paşa'yı azledip yerine İzzet Mehmed Paşa'yı getirdim ama daha sonra onun da değiştirilmesine karar verildi. Bu kez Mustafa Reşit Paşa sadrazam oldu.